

.

Maisa ja muut potilastietojärjestelmät HUS-Keusote alueella

Keski-Uudenmaan Parkinson-kerhon tapaamisessa 7.3.2022 oli neurologi, LT, Laura Mäkitie kertomassa meille HUS- ja Keusote-alueen potilastietojärjestelmistä. Hän on HUS:sin neurologian tietojärjestelmäasiantuntija ja ollut mukana kehittämässä mm. Parkinson-potilaiden digihoitopolkua. Tämä kirjoitus perustuu esitelmästä tehtyihin muistiinpanoihin.]

Nykyaikainen tietotekniikka tarjoaa lähes rajattomat mahdollisuudet tutkimustyöhön kuin myös käytännön hoitotyön tueksi. Se mahdollistaa esimerkiksi tehokkaan tiedonkeruun, suurien tietomäärien nopean analysoinnin ja entistä paremman kommunikaation potilaan ja hoitohenkilökunnan välillä. Käytännössä näihin tehtäviin tarvitaan erilaisia ohjelmistoja sekä tietojärjestelmiä. Parempi tieto tukee päätöksentekoa hoitotilanteessa. Ja jos ja kun digitalisaatio kauhistuttaa meistä monia, niin toisaalta nuorempi sukupolvi on tottunut käyttämään tietotekniikkaa ja pitää itsestään selvänä että myös terveyteen liittyviä asioita voi hoitaa digitaalisesti verkossa.

Terveydenhuollossa on käytössä useita tietojärjestelmiä ja osa näistä on monille jo tuttuja.

- 1. Kanta/Omakanta** on Suomen kansallinen terveystiedon arkisto, josta löytyy lääkärikäyntien tekstit ja lääkereseptien tiedot. Siihen kirjautuu tiedot myös vaikka lomamatkalla toisella paikkakunnalla saadusta hoidosta tai yksityislääkärin vastaanotolla käynneistä. Omakannasta löytyy ja on myös tulostettavissa myös ns. koronapassi jos sille on tarvetta. Omakannassa painottaisin sanaa arkisto. Sinne tallennettuihin omiin tietoihin on pääsy meillä kaikilla. Kirjautuminen vaatii vahvaa tunnistautumista eli esimerkiksi pankkitunnuksia
- 2. Maisa** on potilaan käyttöliittymä HUS-alueen Apotti-potilastietojärjestelmään. Maisan kautta voit siis olla yhteydessä omaan terveysasemaan ja erikoissairaanhoidon jos hoitosuhde on jo olemassa. Maisaan kirjataan potilaiden terveystiedot, tutkimustulokset ja tapahtumat. Sen kautta voi lähettää ja vastaanottaa viestejä. Esimerkiksi lähettää esitietokysely täytettäväksi hyvissä ajoin ennen vastaanotolle menoa. Potilas voi esittää myös kysymyksiä hoitohenkilökunnalle. Se on uudistus ja täydentää aiempaa takaisinsoittopalvelua. Maisassa on mahdollista myös ”puolesta asiointi” eli että toinen henkilö voi asioida jos potilas itse ei syystä tai toisesta siihen kykene. Maisaan kirjautuminen edellyttää vahvaa tunnistautumista ja Maisaa voi käyttää myös älypuhelimella.
- 3. Terveyskylä / Aivotalo**-nettisivusto. Terveyskylä muodostuu monien eri sairausr ryhmien ”taloista” Taloissa on runsaasti luotettavaa tietoa eri sairauksista. Olet sitten lääkäri, omainen, potilas tai vasta epäilet että voiko sinulla olla vaikka Parkinsonin tauti, niin jokaiselle löytyy oma toiminto.

Sivuston rakenne on sellainen, että yleisiin tietoihin pääsy kenellä tahansa eikä pääsyyn tarvita tunnistautumista. Sitten toinen taso on tarkoitettu Terveystieteiden ammattilaisille. Kolmas taso on potilaille ja silloin puhutaan ”Digitaalisesta hoitopolusta, Omapolusta. Ja näihin palveluihin pääsemisen täytyy tunnistautua.

4. **Parkinson-potilaan digihoitopolku.** Se voidaan avata käyttöön kun asiasta on ensin keskusteltu ja sovittu potilaan käydessä neurologin vastaanotolla. Oikeudet myöntää ja alkuopastuksen antaa neurologi tai sairaanhoitaja. Digihoidopolulla seurataan sairauden etemistä oirekyselyin, siellä on runsaasti erilaista tietoa mm. lääkityksestä, liikunnasta, levosta, ravinnosta jne. Kirjautumiseen tarvitaan vahva tunnistautuminen.

Maisa, kuten tässä mainitut muutkin tietojärjestelmiä kehitetään paremmiksi koko ajan käyttökokemuksen kertyessä. Parasta aikaa ollaan koko valtakunnassa myös luomassa uusia toimintamalleja SOTE-uudistuksen ollessa alkuvaiheessa. IT-ohjelmien keskinäinen rooli selkeytyy ja käyttöliittymä helpottuu. Ohjelmiin mm. rakennetaan linkkejä helpottamaan siirtymistä ohjelmasta toiseen.

Käytössä on myös erilaisia kyselyitä ja seurantalistoja, joiden avulla voi valmistautua etukäteen lääkärin vastaanotolle. Voit myös kysyä viestipalvelun kautta miten valmistautua vastaanotolle tai vaikka kommentoida lääkitystä.

Mittaus- ja lääkintälaitteet ja apuvälineet voi ajatella osaksi Terveystieteiden digitalisoitumista. Nyt on jo käytössä rannekellon kokoisia mittalaitteita joilla voidaan mitata Parkinson oireiden esiintymistä vuorokauden ja viikon mittaan. Lääkintälaitteista voisi mainita aivostimulaattorin ja lääkeannostelulaitteet. Sillakin sektorilla laitteet kehittyvät ja niiden integraatio etenee. Kaikki edellä mainitut ovat myös osa terveystieteiden digitalisaatiota.

Ja jos et voi syystä tai toisesta käyttää digipalveluita, voidaan käyttää muita keinoja ja vaikka soittaa sairaalaan että saadaan asia hoidetuksi. Tai luotettu henkilö voi hoitaa asioitasi ”puolesta asiointi”-toiminnolla näiden järjestelmien kautta. Parkinson-potilaan hoidossa on neurologin tavattava potilas aika ajoin myös henkilökohtaisesti. Digipalveluiden tarkoitus ei ole korvata mitään vanhaa työtapaa vaan tarjota parempia keinoja niiden rinnalle ja tueksi

Käyttäjiltä saatava palaute on arvokasta digi-työkalujen kehittäjille. Yritetään me potilaat antaa käyttäjänä rakentavaa palautetta jotta saamme viilattua työkalumme hyvään kuntoon.

Ja kun käyt seuraavan kerran neurologin vastaanotolla tai terveystieteiden yleislääkärin luona, niin ota puheeksi nämä sähköiset palvelut. Kannattaa myös olla utelias ja kokeilla rohkeasti mitä sieltä koneelta löytyy.